

TECHNOLOGIA W SŁUŻBIE PRAWDY scenariusz zajęć dla osób dorosłych wersja dłuższa

Część 1 – Informacje wstępne

a/ tytuł spotkania: „Technologia w służbie prawdy”

b/ grupa docelowa: osoby dorosłe

c/ liczebność grupy: dowolna

d/ czas trwania: 90 minut

e/ cele edukacyjne warsztatu:

- zwiększenie wiedzy na temat działań anti-fake newsowych
- zwiększenie wiedzy na temat aplikacji online wspierających krytyczną analizę informacji
- zwiększenie umiejętności stosowania aplikacji do oceny wiarygodności materiałów informacyjnych

f/ potrzebne materiały i sprzęty:

- prezentacje 1, 2 i 3
- załącznik nr 1 „instrukcje do aplikacji”
- komputery lub tablety (1 sztuka na max. 3 osoby)

Część II – Wprowadzenie do warsztatu

Fake newsy stają się niemal codziennością. Według badania Reuters Institute for the Study of Journalism z 2018 roku, co najmniej 40% internautów i internatek jest świadomych tego, że w ciągu tygodnia poprzedzającego badanie zetknęło się z fałszywymi informacjami. Zespoły redakcyjne poważnych na całym świecie słowników – Collinsa i Oxfordu – uznawały „fake news” za słowo roku, odpowiednio 2017 i 2017. A w debacie publicznej pojawia się również coraz częściej.

Sposobów na radzenie sobie z fake newsami jest wiele. Dzisiejsze spotkanie koncentruje się na możliwościach, jakie stworzyły wybrane narzędzia internetowe, w dużej mierze tworzone przez osoby zaniepokojone rozprzestrzenianiem się nieprawdziwych informacji. Zarówno dziennikarze, jak i działacze społecznych, naukowców.

Podczas tego spotkania poznacie wybrane aplikacje, ale też dowiecie się, w jaki sposób informacje mogą być fałszowane, zniekształcane itp.

Część III – Ramowy scenariusz

Co się dzieje/aktywności	Czas trwania
Wstęp + wprowadzenie do fake newsów	10-15 minut
Prezentacja: „Walka z fake newsami – formy i działania”	15 minut

Prezentacja – aplikacje wspierające walkę z fake newsami	20 minut
Aplikacje wspierające walkę z newsami – praktyka	25-30 minut
Podsumowanie spotkania	5-10 minut

Część IV – Szczegółowy scenariusz – krok po kroku

1. Wstęp

Aktywność	Cele/spodziewane efekty	Czas	Potrzebne materiały/narzędzia
Wstęp: rozpoczęcie + wstęp merytoryczny	<ul style="list-style-type: none"> - poznanie się uczestników i prowadzących - wprowadzenie w tematykę zajęć - osoby uczestniczące wiedzą, czym są fake newsy i wiedzą, że trzeba się przed nimi chronić. 	10-15 minut	- prezentacja nr 1

Rozpoczęcie spotkania, przedstawienie tematu i sposobu pracy – prezentacje, dyskusje i ewentualnie (jeśli przeprowadzasz spotkanie dłuższe i dysponujesz sprzętem – lub osoby dysponują sprzętem, raczej komputerem/tabletem niż telefonem) – praca warsztatowa nad wybranymi aplikacjami.

Wprowadzenie merytoryczne – że są fake newsy, że są groźne, że trzeba przeciwdziałać ich rozpowszechnianiu.

Uwaga, jeśli jest to grupa, która nie uczestniczyła w spotkaniu „Na tropie prawdy w informacji”, możesz przeprowadzić prezentację wprowadzającą (te slajdy są powtórzeniem).

Jeśli to ta sama/podobna grupa, zapytaj osoby uczestniczące, czym są fake newsy, jakie rodzaje fake newsów mogą być, czy znają jakieś fake newsy?

Ważne jest to, że ta część wstępna nie zajęła więcej niż 10-15 minut, bo zabraknie czasu na kolejne części.

W zależności od wielkości grupy/liczby osób uczestniczących:

- jeśli liczba osób jest mniejsza niż 15 – poproś, żeby każda osoba powiedziała, jak się nazywa i jakąś informację o sobie,
- jeśli osób jest więcej, to niech przedstawią się 2-3 osobom z najbliższych krzesel/rzędów.

2. Prezentacja „Co zrobić z fake newsami?”

Aktywność	Cele/spodziewane efekty	Czas	Potrzebne materiały/narzędzia
Prezentacja	- wzrost wiedzy/świadomości na temat form „walki” z fake newsami	15 minut	- prezentacja_2

Krótką prezentacją pokazującą kontekst działań anti-fake newsowych.

Pytanie do osób uczestniczących – czy znacie jakieś programy tego typu? Jeśli tak, to zapisać nazwy na flipczarcie i poprosić o kilka zdań informacji o działaniu narzędzia. Pilnować czasu i dynamiki!

3. Aplikacje i programy

Aktywność	Cele/spodziewane efekty	Czas	Potrzebne materiały/narzędzia
Prezentacja „Aplikacje i programy”	- wzrost wiedzy na temat aplikacji i programów wspierających ocenę wiarygodności informacji	15-20 minut	- prezentacja_3

To jest dość długa prezentacja, w czasie której osoby uczestniczące nie mają za wiele przestrzeni do interakcji. Dodatkową trudnością jest to, że prezentacja dotyczy aplikacji online, czyli czegoś, co najlepiej samemu przećwiczyć, a nie tylko słuchać opowiadania. Z drugiej strony – prezentacja ma mieć charakter wprowadzający, pokazujący wiele możliwości, zainspirować do samodzielnych działań. W związku z tym – koniecznie sam/sama zastanów się, czy pokazywać ją w całości, czy może wybrać mniej narzędzi (jeśli zobaczysz, że osoby nie dają rady utrzymać skupienia). Albo zadбай o to, żeby jednak było więcej pytań w trakcie pokazu – możesz spytać, czy znają podobne narzędzia (mała szansa), możesz pytać, czy przychodzą im do głowy sytuacje, w których mogą z danej aplikacji skorzystać, czy znają przypadki, w których taka aplikacja się przydała, czy znają sytuacje, gdy właśnie film/zdjęcie było „sfalszowane” itd.

Koniecznie przed prezentacją sam poznaj działanie tych aplikacji!

4. Aplikacje wspierające walkę z newsami – praktyka

Aktywność	Cele/spodziewane efekty	Czas	Potrzebne materiały/narzędzia
Praca nad wybranymi aplikacjami	- wzrost umiejętności wykorzystania aplikacji	25-30 minut	- załącznik nr 1

Masz do wyboru dwa warianty realizacji tej części zajęć:

1. Losowo przydziel aplikacje do stanowisk pracy (np. grupa nr 1 pracuje z Verexifem, grupa nr 2 z Botometrem)
2. Pozwól grupom decydować, którą/którymi aplikacjami chcą się zająć.

Pomocny w tym zadaniu będzie załącznik nr 1, gdzie znajdują się opisy działania prezentowanych aplikacji – od Twojej decyzji zależy, czy udostępnisz/wydrukujesz go w całości dla każdej osoby lub grupy, czy poszczególne części, poświęcone wybranym aplikacjom, dasz wybranym grupom.

Daj osobom około 15 minut na wypróbowywanie aplikacji (jeśli ktoś ma prostszą, to niech pracuje nad dwiema).

Ostatnie 10-15 minut przeznacz na podzielenie się wrażeniami z pracy, ale przede wszystkim – rekomendacjami. Do czego warto ich używać, na co zwracać uwagę, kiedy stosować. Rekomendacje zbierz oczywiście od osób uczestniczących, najwyżej na koniec dodaj coś od siebie.

5. Podsumowanie

Aktywność	Cele/spodziewane efekty	Czas	Potrzebne materiały/narzędzia
Podsumowanie spotkania	- osoby uczestniczące mają pomysł na wykorzystanie zdobytej wiedzy w codziennym życiu	5-10 minut	brak

Zastanów się, czy robić to podsumowanie – prawdopodobnie zakończenie poprzedniej aktywności było formą podsumowania na temat aplikacji. Tutaj wprowadź pytanie o całe zajęcia, ale oceń, czy nie zmęczysz osób uczestniczących taką formą aktywności. Może zamiast podsumowania przeznaczyć więcej czasu na praktykę?

Jeśli na sali nie jest zbyt wiele osób (max. kilkanaście) zapytaj, z jaką rekomendacją (odnoszącą się do radzenia sobie z fake newsami) wychodzą ze spotkania. Refleksja może dotyczyć aplikacji, ale może też innych wątków, związanych z tematem spotkania.

Jeśli na sali jest wiele osób i nie ma szans na odpytanie wszystkich, zwróć się do kilku (3-4) z prośbą o taką refleksję.